

Spätňý pohľad na komunálne voľby 2006

Slovensko má za sebou dôležitý volebný rok. Začiatkom leta vyberali občania zástupcov na celoštátnej úrovni, pred niekoľkými dňami reprezentantov na úrovni obcí a miest. V komunálnych voľbách, na rozdiel od volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, sa aj tento rok potvrdilo niekoľko osobitostí:

Napriek rastu významu komunálnych volieb každoročne klesá voličská účasť. V prvých voľbách reprezentantov na úrovni miest a obcí prišlo k volebným urnám 64 voličov. O štyri roky nato, klesla účasť o jedenásť percent. Tento rok sa na komunálnych voľbách zúčastnilo len 47,6 percent oprávnených voličov.

Okrem občanov Slovenskej republiky sa na komunálnych voľbách mohli zúčastniť aj cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenska. Garantované nemali len aktívne, ale aj pasívne volebné právo.

V mnohých obciach a mestách volebné koalície neodzrkadľovali stranícko-politické rozloženie na úrovni štátu. Napríklad v Bratislave podporovala kandidátku koalíciej strany Smer-SD aj opozičná Strana maďarskej koalície. V metropole stredného Slovenska, Banskej Bystrici, sa kandidát opozičných strán Ján Chladný mohol oprieť aj o podporu koalíciej ĽS-HZDS.

Zaujímavé volebné spojenia vznikali na južných územiach Slovenska. Ideologické alebo programové priority posunuli miestni politici do úzadia a do centra položili národnostnú príslušnosť kandidátov. Napríklad v Nových Zámkoch vytvorilo volebnú koalíciu až šesť strán s cieľom poraziť nominanta Strany maďarskej koalície.

Volebné výsledky naznačujú, že pri rozhodovaní voliča nezohrala vždy rozhodujúcu úlohu stranícka orientácia kandidáta. Väčší vplyv mala vo väčších mestách, naopak v obciach sa občania rozhodovali skôr podľa osobných skúseností s kandidátom. Na komunálnej úrovni tak nešlo o politiku, ako skôr o praktické riešenia každodenných problémov spojených so spravovaním obce alebo mesta. Pri pohľade na stranícku príslušnosť kandidátov na starostov obcí a primátorov miest tak za volebných víťazov možno označiť nezávislých kandidátov, ktorí spomedzi všetkých zvolených primátorov a starostov tvoria až 31 percentný podiel.

Najväčší podiel získali nezávislí kandidáti aj vo voľbách poslancov miestnych a mestských zastupiteľstiev.

Veľkým prekvapením tohtoročných volieb bolo jednoznačné víťazstvo nezávislého kandidáta na primátora Prešova Pavla Hagyariho. Napriek medializovaným analýzám rôznych novinárov alebo politických komentátorov nemožno nezvolenie Jána Slotu za primátora Žiliny považovať za najväčšie prekvapenie tohtoročných komunálnych volieb. Verejnosť nemohla ignorovať arogantné správanie sa dosluhujúceho primátora voči vlastným obyvateľom mesta. Voličom SNS môže byť sympatické, pokiaľ sa šéf národnárov hanlivo vyjadruje voči Maďarom alebo Rómom. Ale nikdy nebudú súhlasiť s hanlivými urážkami na svoju vlastnú adresu.

Na rozdiel od predchádzajúcich volieb, význam tohtoročných výrazne narástol. V rámci decentralizácie bolo zo štátu na obec presunuté veľké množstvo kompetencií. Obce spravujú záležitosti základného školstva, miestnych komunikácií, môžu vyrubovať miestne dane, starajú sa o evidenciu obyvateľstva aj požiarnu ochranu. Po fiškálnej decentralizácii bolo na obce presunuté aj vyššie množstvo finančných prostriedkov. Popri peniazoch zo štátnej rozpočtu a z miestnych daní, môže obec získavať financie aj z fondov Európskej únie. Nízka volebná účasť však naznačuje, že občania si ešte stále v plnej miere neuvedomujú význam zástupcov zvolených na komunálnej úrovni.

SK.FÓRUM
19. decembra 2006